

GÜL HORTUMLUBÖCEĞİ

Rhynchites hungaricus (Hbst.)

(Coleoptera: Attelabidae)

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

Gül hortumluböceği [*Rhynchites hungaricus* (Hbst.)] ergini 5-7 mm uzunlukta hortumlu bir böcektir. Baş, anten, hortum, bacaklar ve üst kanatların ortası siyah, yan tarafı ve pronotum kırmızı renktedir. Hortum uzun, gözler büyüktür (**Şekil 64**). Larva fildişi renkli, tombul, kıvrık ve bacaksızdır. Yumurta, açık sarı, oval şekilli ve parlaktır.

Erginler genel olarak nisan sonu ve mayıs başlarında gül tomurcukları üzerinde görülür. Güneşli saatlerde hareketlidirler. Tehlike anında kendilerini toprağa atıp saklanırlar. Dişiler yumurtalarını açılmakta olan gül tomurcukları içine koyar. Hortumları ile önce tomurcuklarda delikler açar. Genellikle yumurtalarını çanak yapraklarının çevrelediği kısmın altına açtığı delikler içine 2 mm kadar derinliğe bırakır. Yumurtalar 8-12 günde açılır ve çıkan larvalar tomurcuk içinde beslenir. Olgun larva tomurcukları terk ederek toprak içine geçer. Kışı toprakta 2-8 cm derinlikte oval şekilde bir kokon içerisinde olgun larva halinde geçirir. Erken ilkbaharda pupa olur. Yılda bir döl verir.

2. ZARAR ŞEKLİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Erginlerin açılmakta olan tomurcuklarda yaptığı zarar önemlidir. Yumurtlama sırasında tomurcukları kırarak yere döker, bir kısım tomurcuklar da dallarda asılı kalır. Genel olarak zarar gören tomurcuklar açılmaz, çiçeklenme anormal olur, verim azalır.

Zararının İzmir, Afyon, Ankara, Burdur, Çorum, Isparta ve Konya illerinde bulunduğu saptanmıştır.

3. KONUKÇULARI

Yağ ve süs gülleri zararlıının konukçularıdır.

4. DOĞAL DÜŞMANLARI VE ETKİNLİKLERİ

Ülkemizde doğal düşmanı tespit edilememiştir.

5. MÜCADELESİ

5.1. Kültürel Önlemler

Delinmiş gül tomurcuklarının koparılıp yok edilmesi, yoğunluğun azaltılması ve gelecek yılın zararını önlenmesi bakımından önemlidir.

5.2. Kimyasal Mücadele

5.2.1. İlaçlama zamanı

Zararlıının yaşayışı dikkate alınacak olursa, nisan sonu ile mayıs ortası ilaçlama için en uygun zaman olarak seçilebilir. İlaçlamaya geçebilmek için nisan sonundan itibaren haftada iki kez olmak üzere güllükler kontrol edilmeli, tesadüfen seçilen 100 tomurcuktan 5'inde ergin görüldüğünde ilaçlamaya geçilmelidir.

5.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan "Bitki Koruma Ürünleri" kitabında tavsiye edilen bitki koruma ürünleri ve dozları kullanılır.

5.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamada, sırt pülverizatörü (mekanik, otomatik, motorlu) veya sırt atomizörü kullanılır.

5.2.4. İlaçlama tekniği

Güllüklerin her tarafının iyice ilaçlanmasına dikkat edilmelidir. Rüzgarlı havada ve sıcaklığın yüksek olduğu zamanlarda ilaçlama yapılmamalı, ilaçlamadan hemen sonra yağmur yağarsa tekrarlanmalıdır. İlaçlama zamanı olarak genellikle sabah erken veya akşam geç saatler seçilmelidir.

Şekil 64. Gül hortumlu-böceği ergini.